

2023Z04332

Vragen van het lid **Ouwehand** (PvdD) aan de Minister-President over *het aanhoudende gebrek aan de politieke keuzes die nodig zijn om de klimaat- en natuurcrisis te bestrijden* (ingezonden 14 maart 2023).

Vraag 1

Kun u zich voorstellen dat ontzettend veel mensen zich grote zorgen maken over de klimaatcrisis? Heeft u begrip voor hun wanhoop en boosheid, aangezien het Nederlandse kabinet volstrekt te weinig doet om de klimaatcrisis te bestrijden, terwijl tegelijkertijd de klimaatcrisis steeds ernstiger en onomkeerbare vormen aanneemt?^{1, 2}

Vraag 2

Wat zegt u tegen burgers en wetenschappers die het Nederlandse kabinet er terecht op aanspreken dat de klimaatdoelen die Nederland zichzelf heeft gesteld niet eens voldoende zijn om zich aan de belofte te houden die Nederland zelf heeft gemaakt met de ondertekening van het Klimaatakkoord van Parijs?³

Vraag 3

Heeft u gezien dat Nederlandse klimaatwetenschappers al ontzettend lang pleiten voor veel meer actie, maar dat zij het gevoel hebben dat het kabinet hun oproepen telkens naast zich neerlegt?⁴ Wat wilt u tegen deze wetenschappers zeggen?

¹ NOS, 13 september 2022, «Planbureau: klimaatdoelen 2030 nog ver weg». (<https://nos.nl/artikel/2444480-planbureau-klimaatdoelen-2030-nog-ver-weg>)

² RTL Nieuws, 17 februari 2023, «Wetenschappers: mogelijk «noodlottige spiraal» door klimaatcrisis». (<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5366421/wetenschappers-noodlottige-spiraal-doom-loop-klimaatcrisis>)

³ VPRO Tegenlicht, 9 juli 2022, «Zijn de Nederlandse klimaatdoelen in lijn met de 1,5°C van Parijs?». (<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/lees/artikelen/2022/ernst-jan-kuiper-koolstofbudget-nederlandse-doelen-klimaatakkoord.html>)

⁴ NOS, 6 april 2022, «Klimaatwetenschappers demonstreren in Den Haag: «Ongemakkelijk, maar het moet»». (<https://nos.nl/artikel/2424137-klimaatwetenschappers-demonstreren-in-den-haag-ongemakkelijk-maar-het-moet>)

Vraag 4

Erkent u dat de belangrijkste verantwoordelijkheid van het Nederlandse kabinet het beschermen van het welzijn en de gezondheid van de eigen burgers is? Erkent u dat wanneer de aarde steeds verder opwarmt, u deze verantwoordelijkheid niet meer kunt waarmaken?

Vraag 5

Heeft u er spijt van dat u de ernst van de klimaatcrisis jarenlang heeft gebagatelliseerd?⁵ Erkent u dat draagvlak creëren voor stevige klimaatmaatregelen begint met het schetsen van het eerlijke verhaal over het bovengemiddelde aandeel van Nederland in de klimaatcrisis⁶ en de ernst van de gevolgen voor huidige en toekomstige generaties Nederlanders?⁷

Vraag 6

Heeft u door dat niet alleen de klimaatcrisis een groot risico is voor het leefbaar houden van de aarde, maar dat hetzelfde ook geldt voor de natuurcrisis?⁸ Kunt u toelichten hoe vanuit de wetenschap gewezen wordt op de relatie tussen de klimaat- en de natuurcrisis, dat deze crises in essentie met elkaar samenhangen en dat wanneer de natuurcrisis effectief bestreden wordt, we daarmee ook klimaatcrisis bestrijden?⁹

Vraag 7

Heeft u door dat naast enorme fossiele industrie ook de wereldwijde veehouderij voor een heel groot deel verantwoordelijk is voor de uitstoot van broeikasgassen?¹⁰ Bent u ervan op de hoogte dat Frankrijk op dit moment van het jaar al met enorm droogte kampt en dat Franse boeren de noodklok luiden?¹¹ Heeft u eigenlijk door dat dit soort problemen steeds vaker, ook in Nederland, zullen voorkomen?

Vraag 8

Erkent u dat op een aarde die steeds verder opwarmt de landbouw als een van de eerste sectoren zwaar zal worden getroffen, onder meer omdat door droogte en verwoestijning steeds minder plekken geschikt zullen zijn voor het verbouwen van voedsel, waardoor voedseltekorten zullen oplopen en voedselprijzen zullen stijgen? Begrijpt u dat dit mogelijk tot grote migratiestromen kan leiden?

Vraag 9

Bent u persoonlijk bezorgd over de steeds groter wordende klimaatcrisis? Voelt u – even los van uw politieke verantwoordelijkheid – de dreiging van de klimaat- en natuurcrisis als iets dat u in uw persoonlijke leven ook echt kan raken? Kunt u daarop reflecteren?

⁵ AD, 24 april 2019, «Rutte: «Niet doorslaan met klimaat, we moeten lekker kunnen blijven barbecueën»». (<https://www.ad.nl/politiek/rutte-niet-doorslaan-met-klimaat-we-moeten-lekker-kunnen-blijven-barbecueen-aa20bc7a/>)

⁶ NOS, 14 juli 2021, «Klimaatplannen moeten EU koploper maken, Nederland stoot nu bovengemiddeld veel uit». (<https://nos.nl/artikel/2389225-klimaatplannen-moeten-eu-koploper-maken-nederland-stoot-nu-bovengemiddeld-veel-uit>)

⁷ RTL Nieuws, 3 februari 2023, «Delen van Nederland teruggeven aan zee is realistisch toekomstscenario». (<https://www.rtlnieuws.nl/klimaat/artikel/5363015/klimaatverandering-overstromingen-zeespiegel-klimaat-water-zee-nederland>)

⁸ De Wereld Morgen, 21 januari 2022, «De vergeten crisis van onze biodiversiteit». (<https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2022/01/21/de-vergeten-crisis-van-onze-biodiversiteit/>)

⁹ Volkskrant, 19 mei 2020, «Hoe de natuur zelf het klimaat kan redden». (<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2020/natuurherstel-redt-ook-het-klimaat-v386033/>)

¹⁰ The Guardian, 9 november 2022, «There's one big subject our leaders at Cop27 won't touch: livestock farming». (https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/nov/09/leaders-cop27-livestock-farming-carbon-budget-governments?CMP=share_btn_link)

¹¹ NRC, 3 maart 2023, «Ook in de winter wordt Frankrijk geteisterd door droogte, «alle seinen staan op rood»». (<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/03/03/droogte-is-in-frankrijk-geen-zomerprobleem-meer-a4158573>)